

Samlenotat

Samlenotat konkurrenceevnerådsmøde 29.-30. september 2011

Forskningsdelen:

Punkt 1 a) Forslag til Rådets afgørelse om særprogrammet for gennemførelse af indirekte aktioner under Det Europæiske Atomenergifællesskabs rammeprogram for forskning og uddannelse på det nukleare område (2012-2013). Side 2

KOM (2011) 73

b) Forslag til Rådets afgørelse om særprogrammet for Det Fælles Forskningscenters gennemførelse af direkte aktioner under Det Europæiske Atomenergifællesskabs rammeprogram for forskning og uddannelse på det nukleare område (2012-2013).

KOM (2011) 74

c) Forslag til Rådets Forordning (Euratom) om regler for virksomheders, forskningscentres og universiteters deltagelse i indirekte aktioner under Det Europæiske Atomenergifællesskabs rammeprogram og for formidling af forskningsresultater (2012-2013).

KOM (2011) 71

- Generel indstilling

Punkt 2 Forslag til ændring af forordning (EC) nr. 521/2008 om teknologiinitiativet om brændselsceller og brint Side 7

KOM (2011) 224

- Politisk enighed

Punkt 3 Lancering af det fælleseuropæiske programlægningsinitiativ 'Flere år – bedre liv' Side 9

- Rådskonklusioner

Punkt 4 Innovation Union flagskibsinitiativ Side 12

Udveksling af synspunkter om forskellige typer af partnerskaber inklusive sammenhængen mellem innovationspartnerskaber og fælles programlægning.

Præsentation af Kommissionens kommende meddelelse om partnerskaber

- Politisk drøftelse

6. september 2011

Forsknings- og Innovationsstyrelsen

Bredgade 40
1260 København K
Telefon 3544 6200
Telefax 3544 6201
E-post fi@fi.dk
Netsted www.fi.dk
CVR-nr. 1991 8440

Sagsbehandler
Thomas Midtgaard
Telefon 7231 8258
Telefax
E-post thmi@fi.dk

Sagsnr. 11-115403
Dok nr. 2007304
Side 1/14

- Punkt 1:**
- a) Forslag til Rådets afgørelse om særprogrammet for gennemførelse af indirekte aktioner under Det Europæiske Atomenergifællesskabs rammeprogram for forskning og uddannelse på det nukleare område (2012-2013).**
  - b) Forslag til Rådets afgørelse om særprogrammet for Det Fælles Forskningscenters gennemførelse af direkte aktioner under Det Europæiske Atomenergifællesskabs rammeprogram for forskning og uddannelse på det nukleare område (2012-2013).**
  - c) Forslag til Rådets Forordning (Euratom) om regler for virksomheders, forskningscentres og universiteters deltagelse i indirekte aktioner under Det Europæiske Atomenergifællesskabs rammeprogram og for formidling af forskningsresultater (2012-2013).**

Forsknings- og
Innovationsstyrelsen

1. Resumé

Kommissionens forslag vedrører en 2-årig forlængelse af de nuværende to særprogrammer og den nuværende forordning om deltagelsesregler mv. (2007-2011 for Euratom). Forslagene til de to særprogrammer for henholdsvis indirekte og direkte aktioner indeholder således i det store hele de samme videnskabelige, tekniske og strategiske mål og bruger de samme finansieringsmekanismer som de nuværende to særprogrammer. Med hensyn til forslag til forordning til regler for virksomheders, forskningscentres og universiteters deltagelse i de indirekte aktioner og dels forslag til formidling af forskningsresultater (2012-2013) er der bortset fra en vis forenkling ligeledes tale om en fortsættelse af de nuværende regler.

Side 2/14

De brede mål for det foreslåede særprogram vedrørende de indirekte aktioner for årene 2012 og 2013 er på fusionsområdet at udvikle en teknologi for en sikker og miljøvenlig samt økonomisk bæredygtig energikilde – primært gennem en realisering af ITER. På fissionsområdet (inkl. strålingsbeskyttelse) er målet at forøge sikkerheden samt ressource- og omkostningseffektiviteten af nuklear fission og anden brug af stråling inden for industri og medicin. Det brede mål for det foreslåede særprogram vedrørende de direkte aktioner, som foretages af Det Fælles Forskningscenter, er at give videnskabelig og teknisk støtte til EU's politik på det nukleare område.

Det forventes, at der på konkurrenceevnerådsmødet 29.-30. september 2011 vil blive vedtaget en generel indstilling.

2. Baggrund

Kommissionen offentliggjorde den 7. marts 2011 sit forslag til rammeprogram for forskning og uddannelse på det nukleare område (2012-2013). Forslaget indeholdt også den nødvendige ekstrafinansiering af konstruktionsomkostningerne for ITER på 1,3 mia. euro. I Rådets gruppe for forskning og nukleare spørgsmål er der opnået generel enighed om en tilgang til forlængelsen af Euratom-rammeprogrammet. Spørgsmålet om ekstrafinansieringen til ITER på 1,3 mia. euro forventes forhandlet i regi af de almindelige budgetforhandlinger for 2012.

Samtidig med fremlæggelsen af forslaget til Euratom-rammeprogrammet for 2012 og 2013 fremsatte Kommissionen forslag til to særprogrammer. Det drejer sig dels om særprogrammet for gennemførelse af indirekte aktioner på det nukleare område (fusion og fission, inkl. strålingsbeskyttelse) og særprogrammet for Det Fælles Forskningscenters gennemførelse af direkte aktioner i samme periode. Da de to særprogrammer skal udmønte rammeprogrammet er indholdet mere specifikt, hvorimod hovedindholdet er det samme som i rammeprogrammet. Kommissionens forslag er fremsendt med hjemmel i Euratom-traktatens artikel 1, 2, 4 og 7 og skal behandles efter Euratom-traktatens artikel 7, hvorefter Rådet træffer afgørelse med enstemmighed efter forslag fra Kommissionen, der rådfører sig med Det Videnskabelige og Tekniske Udvalg.

Med Kommissionens forslag til Euratoms rammeprogram for 2012-2013 følger endvidere et forslag til forordning til regler for virksomheders, forskningscentres og universiteters deltagelse i de indirekte aktioner og for formidling og nyttiggørelse (herunder adgangsret til forgrunds- og baggrundsviden) samt de særlige regler for deltagelse i aktiviteter inden for fusionsenergiforskning. Forslaget er baseret på artikel 7 og 10 i Euratom-traktaten. Kommissionens forslag er fremsendt med hjemmel i Euratom-traktatens artikel 7 og 10 og skal behandles efter Euratom-traktatens artikel 7, hvorefter Rådet træffer afgørelse med enstemmighed efter forslag af Kommissionen, der rådfører sig med Det Videnskabelige og Tekniske Udvalg.

3. Formål og indhold

Hovedformålet er at sikre, at den EU-finansierede forskning på disse områder videreføres i yderligere to år på linje med de aktiviteter, der er blevet gennemført i perioden 2007-2011.

De generelle mål for forslaget til særprogram vedrørende indirekte aktioner for årene 2012 og 2013 er således:

- På fusionsområdet at udvikle en teknologi for en sikker, bæredygtig og miljømæssigt forsvarlig og økonomisk levedygtig energikilde.
- På fissionsområdet (inkl. strålingsbeskyttelse) at fremme sikkerheden samt ressource- og omkostningseffektiviteten inden for nuklear fission og anvendelser af stråling inden for industri og lægevidenskab og at fremme nuklear sikkerhed (nuklear sikkerhedskontrol, ikke-spredning, bekæmpelse af ulovlig handel og nuklear eftersporing).

Det generelle mål for forslaget til særprogram vedrørende direkte aktioner, der skal udføres af Det Fælles Forskningscenter, er at give videnskabelig og teknisk støtte til EU's politik på det nukleare område.

Hvad angår forslaget til deltagelsesregler mv. sigter disse på, at rammeprogrammet skal gennemføres så effektivt som muligt, idet der tages hensyn til, at det skal være let tilgængeligt for alle deltagere gennem forenklede procedurer. Reglerne skal endvidere gøre det lettere at udnytte intellektuelle ejendomsrettigheder, der skabes af en deltager, idet der også tages hensyn til, hvordan den pågældende deltager måtte have indrettet sig internationalt, samtidig med at de øvrige deltageres og EU's legitime interesser beskyttes.

På **fusionsområdet** drejer de vigtigste aktiviteter sig om at virkeliggøre ITER med fokus på forvaltning og styring af den internationale såvel som den europæiske ITER organisation. Derudover skal man forberede ITER's drift gennem et målrettet fysik- og teknologiprogram til at benytte fusionsforskningsprojektet JET (Joint European Torus) og andre ITER-relevante anlæg med magnetisk indslutning.

ITER er et forskningsprojekt, hvor resultaterne på langt sigt forventes at kunne bidrage væsentligt til verdens energiforsyning i konkurrence med kul og olie. Energiproduktion ved fusion vil i givet fald i modsætning til traditionel kernekraft være baseret på frit tilgængelige råstoffer, og der vil forventeligt kun være ubetydelige risici forbundet med denne energiform.

Spørgsmålet om ekstrafinansieringen til ITER på 1,3 mia. euro forventes løst under forhandlingerne om budgettet for 2012. Kommissionens foreslår, at de 1,3 mia. euro dækkes ved, at der tages 460 mio. euro fra FP7, og at resten dækkes gennem ubrugte midler udenfor FP7, primært fra landbrugsområdet (840 mio. euro).

Forsknings- og
Innovationsstyrelsen

Side 4/14

På **fissionsområdet** er de væsentligste aktiviteter behandling af radioaktivt affald og sikkerheden i eksisterende reaktorer og nye reaktorsystemer. Der er i det væsentlige to måder at behandle langlivet radioaktivt affald på: Gennem dyb geologisk deponering og/eller ved at omdanne langlivet affald til kortlivet affald gennem en særlig proces. Hvad det andet emne angår, forskes der i, hvordan de eksisterende reaktorsystemer kan gøres mere sikre, og hvordan man kan optimere sikkerheden på nye reaktorsystemer og desuden reducere affaldsproblemet.

På **strålingsbeskyttelsesområdet** drejer det sig primært om aktiviteter vedrørende forskning med henblik på at kunne vurdere risikoen ved lave strålingsdoser, medicinske anvendelser af stråling og beredskabsmæssige aspekter, herunder spørgsmål relateret til truslen fra nuklear og radiologisk terrorisme.

På **Det Fælles Forskningscenter (JRC)** vedrører de væsentlige aktiviteter håndtering af radioaktivt affald og virkningen på miljøet. Dertil kommer aktiviteter vedrørende nuklear sikkerhed (safety), dvs. forskning i såvel eksisterende som nye brændselskredsløb og i reaktorsikkerhed for nuværende reaktorer i EU, og reaktorsikkerhed for nye innovative reaktorsystemer. Endelig beskæftiger JRC sig med nuklear sikring (security), hvor man støtter opfyldelsen af EU's tilsagn, herunder navnlig udvikling af metoder til kontrol af brændselskredsløbsanlæg, gennemførelse af tillægsprotokollen, herunder indsamling af miljøprøver og integrerede kontrolforanstaltninger (safeguards) samt forebyggelse af spredning af nukleart og radioaktivt materiale i forbindelse med ulovlig handel af disse materialer, herunder nuklear eftersporning.

Hvad angår **deltagelsesreglerne**, fastsætter disse rettigheder og forpligtelser for juridiske enheder, der ønsker at deltage i rammeprogrammet. Der er tale om minimumsbetingelser for deltagelse, proceduremæssige forhold, herunder mindste antal deltagere, disses etableringssted, indsendelse og bedømmelse af forslag, gennemførelse af tilskudsaftaler, tilsyn med projekter og EU's finansieringsbi-

drag. Reglerne opstiller også principperne for anvendelse og formidling af resultaterne for deres deltagelse. Kommissionens beslutning af 24. januar 2011 om visse administrative forenklinger gælder også for dette forslag.

Bortset fra en vis forenkling er der tale om en fortsættelse af de nuværende regler. Dette gælder reglerne for deltagelse, herunder minimumsbetingelserne. Ligeledes foreslås bedømmelsesprocessen videreført uden væsentlige ændringer. Endvidere er tilskudsformerne de samme, idet hovedreglen vil være godtgørelse svarende til 50 % af de støtteberettigede omkostninger, men for visse deltagertyper (SMV'er, universiteter, forskningsorganisationer) kan der suppleres med højst 25 % til forskningsaktiviteter. Endelig er bestemmelserne om formidling, nyttiggørelse og adgangsret til viden mv. de samme som i Euratom-rammeprogrammet (2007-2011). Dette gælder også de særlige associeringsaftaler på fusionsenergiforskningsområdet.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-parlamentet har endnu ikke udtalt sig om forslagene.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Forslagene har ikke konsekvenser for dansk ret.

7. Konsekvenser

Forslagene har ikke statsfinansielle konsekvenser udover indvirkningen på EU's budget. Forslagene medfører en udgift på EU's budget på 2.327 mio. euro i 2012 og 2013. Danmark betaler ca. 2 % af EU's udgifter, svarende til en statslig udgift ved programmet på ca. 349 mio. kr. for de to år.

8. Høring

Sagen behandles i EU specialudvalget for forskning.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er i Rådets gruppe for forskning og nukleare spørgsmål opnået generel enighed om en tilgang til forlængelsen af Euratom-rammeprogrammet, således at forslaget herom blev vedtaget som et A-punkt på Rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 28. juni 2011.

10. Regeringens generelle holdning

Med hensyn til fusionsforskningen støtter regeringen denne, herunder konstruktionen af ITER under forudsætning af, at der sikres en effektiv omkostningskontrol og en realistisk tidsplanlægning for projektet.

Hvad angår fissionsforskningen, er regeringen skeptisk overfor investeringer i nye reaktorsystemer og mener generelt, at budgetmidlerne bør koncentreres om sikkerhed og affaldshåndtering i forbindelse med eksisterende reaktorer samt om strålingsbeskyttelse.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Folketingets Europaudvalg har fået fremsendt et grundnotat om forslaget i april 2011. Forud for konkurrenceevnerådsmødet den 30.-31. maj 2011 gav Folketingets Europaudvalg mandat til forlængelsen af det 7. Euratom-rammeprogram.

Punkt 2: Forslag til ændring af forordning (EC) nr. 521/2008 om det europæiske teknologiinitiativ om brændselsceller og brint

1. Resumé

Det europæiske teknologiinitiativ for brint og brændselsceller blev etableret i 2008 med industrien, forskerverdenen og Europa-kommissionen som medlemmer. Kommissionens forslag vedrører en ændring af forordningen med henblik på at øge industrideltagelsen.

Det forventes, at der på konkurrenceevnerådsmødet 29.-30. september 2011 vil blive opnået politisk enighed.

2. Baggrund

Det europæiske teknologiinitiativ for brint og brændselsceller blev etableret i 2008 med industrien, forskerverdenen og Europa-kommissionen som medlemmer. Europæiske teknologiinitiativer blev introduceret i EU's syvende ramme-program for forskning, teknologisk udvikling og demonstration (FP7) på basis af artikel 187 TFEU (tidl. art. 171 TEC) som en måde at etablere offentlig-private partnerskaber om forskning på europæisk niveau.

**Forsknings- og
Innovationsstyrelsen**

Side 7/14

Kommissionens forslag vedrører en ændring af forordningen, der etablerede teknologiinitiativet for brint og brændselsceller. Beslutningen om ændring af forordningen skal tages på baggrund af artikel 188 TFEU, hvorefter Rådet vedtager på baggrund af forslag fra Kommissionen og efter høring af Europa-Parlamentet og Det Økonomiske og Sociale Udvalg.

3. Formål og indhold

Kommissionens forslag vedrører en ændring af forordningen, der etablerede teknologiinitiativet for brint og brændselsceller. I forordningen er det på nuværende tidspunkt et krav, at industriens in-kind-bidrag til de operationelle omkostninger som minimum skal matche Kommissionens finansielle bidrag. Dette betyder, at industriens bidrag også skal dække bidrag fra andre deltagere som universiteter, forskningscentre, offentlige institutioner etc. Dette har betydet, at støttede projekter har måttet reducere støtten til SMV'er fra 75 % til 50 % og for større virksomheder fra 50 % til 33 %, hvilket er markant mindre end i EU's ramme-program (FP7). Dette har medført, at industriens deltagelse har været markant lavere end forventet i de første ansøgningsrunder.

Kommissionen foreslår derfor, at det ikke kun er industriens finansielle bidrag, der skal tages i betragtning, når Kommissionens bidrag skal matches, men også andre aktørers som universiteter, forskningscentre og offentlige institutioner. Derudover indebærer Kommissionens forslag to andre mindre ændringer der vil medføre en tilnærmelse af finansieringsgrad til praksis i EU's ramme-program, og at bidrag fra nationale/regionale kilder behandles som i FP7.

Det forventes, at Rådet vedtager Kommissionens forslag uden ændringer.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet har endnu ikke udtalt sig om forslaget.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant

6. Gældende dansk ret

Forslaget har ikke konsekvenser for dansk ret.

7. Konsekvenser

Forslaget har ingen statsfinansielle konsekvenser, administrative konsekvenser for det offentlige eller konsekvenser for EU's budget.

8. Høring

Sagen behandles i EU specialudvalget for forskning.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er enighed i Rådet om Kommissionens forslag.

10. Regeringens generelle holdning

Danmark støtter generelt en høj virksomhedsdeltagelse i EU's rammeprogrammer. Dette gælder særligt for de områder, hvor forskningssamarbejdet er industridrevet, som for eksempel teknologiinitiativet for brændselsceller og brint.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

Punkt 3: Lancering af det fælleseuropæiske programlægningsinitiativ 'Flere år – bedre liv'

- vedtagelse af rådskonklusioner

1. Resumé

Som led i etableringen af ERA udarbejdede Kommissionen i 2008 en meddelelse med forslag til en proces, der kan føre til flere og bedre fælles programlægningsinitiativer i EU. Med meddelelsen lagde Kommissionen op til, at der udarbejdes en fælles vision for, hvordan større samfundsmæssige udfordringer skal imødekommes. Kommissionen har indstillet det fælles programlægningsinitiativ 'Flere År, Bedre liv' (More Years, Better Lives) til rådskonklusioner. 'Flere År, Bedre Liv' er det femte programlægningsinitiativ, der således kan blive vedtaget af Rådet.

Det forventes, at der på konkurrenceevnerådsmødet 29.-30. september 2011 vil blive vedtaget rådskonklusioner.

2. Baggrund

Siden 2000 har det været en central målsætning for det europæiske forskningsrum (European Research Area – ERA) at sikre koordinering af nationale og regionale forskningsprogrammer og forskningsprioriteringer i spørgsmål af europæisk interesse.

I Kommissionens grønbog "Nye perspektiver på det europæiske forskningsrum" fra 2007 lægges der op til betydelige offentlige forskningsinvesteringer, som skal planlægges i fællesskab på europæisk plan, og som omfatter fælles prioriteringer, koordineret gennemførelse og fælles evaluering.

På baggrund af Grønbogen og "Follow up the ERA Green Paper – Developing the Partnership" fra 2008 har Kommissionen haft drøftelser med adskillige medlemslande og associerede lande om fælles programmer og gensidig åbning af nationale programmer.

Udbyttet af disse drøftelser tjente som indspil til Kommissionens meddelelse "Towards Joint Programming in research: Working together to tackle common challenges more effectively". Formålet med meddelelsen var at igangsætte en strategisk og struktureret proces, der skulle føre til øget programkoordinering og samarbejde som udgangspunkt for flere og bedre fælles programinitiativer i EU.

På konkurrenceevnerådsmødet den 1.-2. december 2008 blev det besluttet at nedsætte en high level gruppe (Group de Programmation Conjointe - GPC). GPC fik til opgave at identificere store europæiske og globale samfundsmæssige udfordringer, som kunne gøres til genstand for fælles programlægning (Joint Programming – JP). Endvidere blev der besluttet, at der skulle oprettes et pilot-fællesprogramlægningsinitiativ vedrørende neurodegenerative sygdomme, specielt Alzheimers.

GPC har i løbet af 2009 og 2010 drøftet frivillige rammebetingelser for de kommende fælles programlægningsinitiativer, og medlemslandene har præsenteret forslag til temaer for fælles programlægning.

Den første bølge med tre fælles programlægningsinitiativer blev med vedtagelse af rådskonklusioner på konkurrenceevnerådsmødet den 12. oktober 2010 godkendt til implementering. De tre fælles programlægningsinitiativer var inden for temaerne: 'Landbrug, fødevarerikkerhed og klimaændringer', 'Kulturarv og global forandring: en ny udfordring for Europa' og 'Sund kost giver et sundt liv'

I foråret 2011 besluttede GPC at godkende en anden bølge med seks fælles programlægningsinitiativer som modne, herunder "More Years Better Lives". Kommissionen bekendtgjorde i forlængelse heraf på GPC-mødet den 6. maj 2011, at der ville blive udarbejdet kommissionshenstillinger på alle seks anden bølge-initiativer. "More Years, Better Lives" er det første initiativ i anden bølge, der indstilles til rådskonklusioner.

3. Formål og indhold

Den overordnede idé bag fælles programlægningsinitiativer er:

- En ny måde at tænke forskningssamarbejde på.
- En proces ledet af medlemsstaterne og de associerede lande for at øge forskningssamarbejdet i Europa.
- Strategisk udvælgelse af temaer og problemstillinger af stor samfundsmæssig betydning.
- Samarbejde om at definere, udvikle og implementere strategiske forskningsdagsordener.
- Finansieringen skal hovedsageligt komme fra de deltagende lande. Det er op til det enkelte land at beslutte, hvad det vil bidrage med af midler eller andre såkaldte "in-kind"-ressourcer.
- Fælles Programlægning kan indebære et samarbejde mellem eksisterende nationale forskningsprogrammer eller oprettelsen af helt nye programmer.
- At medlemslandene og de associerede lande udvælger og implementerer instrumenter til realiseringen af fælles programlægningsinitiativer. Endvidere skal de evaluere og monitorere udviklingen.

Forsknings- og
Innovationsstyrelsen

Side 10/14

Rådskonklusionerne er den officielle implementering af det fælles programlægningsinitiativ "More Years, Better Lives". Danmark har deltaget i initiativet siden opstartsfasen, og flere danske eksperter er valgt ind i initiativets forskellige arbejdsgrupper.

Det fælles programlægningsinitiativ har fem undertemaer: Sundhed og performance, sociale systemer og velfærd, arbejde og produktivitet, uddannelse og læring, boligforhold, land- og byudvikling samt mobilitet.

Danmark har været stærkt involveret i initiativet, særligt vedrørende undertemaet "sundhed og performance", hvor Danmark skønnes at have stærke forskningsmiljøer. Her kan blandt andet nævnes Dansk Center for Aldringsforskning på Syddansk Universitet og Center for Sund Aldring på Københavns Universitet.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Ikke relevant

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Udkastet til rådskonklusioner har i sig selv ingen statsfinansielle konsekvenser, administrative konsekvenser for det offentlige eller konsekvenser for EU's budget.

I det omfang Danmark vælger at deltage i det kommende fælles programlægningsinitiativ, vil finansieringen blive afholdt inden for eksisterende midler.

8. Høring

Sagen behandles i EU specialudvalget for forskning. LO indsendt kommentarer. LO ytrer ønske om at få mulighed for at drøfte indholdet af det nye fælleseuropæiske programlægningsinitiativ 'Flere År, Bedre liv'.

**Forsknings- og
Innovationsstyrelsen**

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Medlemslandene har gennem GPC støttet udvælgelsen af temaer, og opbakningen til de seks programlægningsinitiativer har været stor. Det forventes derfor, at Rådet vedtager rådskonklusioner på mødet den 30. september 2011.

Side 11/14

10. Regeringens generelle holdning

Tendensen i Europa og i resten af verden mod et aldrende samfund viser, at der bliver et markant behov for forskning og udvikling inden for de områder, der berøres af udfordringen. Den danske regering er enig i, at disse udfordringer kræver koordinering på EU-plan og støtter op om de fælleseuropæiske initiativer på de identificerede områder, der skal samle de bedste forskere og sikre EU en stærk global position, hvor det giver europæisk merværdi.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering forud for rådsmødet (konkurrenceevne) den 25.-26. september 2008, forud for rådsmødet (konkurrenceevne) den 2. december 2008, forud for rådsmødet (konkurrenceevne) den 3.-4. december 2009, forud for rådsmødet (konkurrenceevne) som en del af rådskonklusionerne 'Fremtidig udvikling af det europæiske forskningsrum' den 25.-26. maj 2010 samt forud for rådsmødet (konkurrenceevne) som en del af rådskonklusionerne om iværksættelse af de tre fælles programlægningsinitiativer: 'Landbrug, fødevarer, sikkerhed og klimaændringer', 'Kultur og global forandring: en ny udfordring for Europa', og 'Sund kost giver et sundt liv' den 11.-12. oktober 2010.

Punkt 4. Innovation Union flagskibsinitiativ

- Udveksling af synspunkter om forskellige typer af partnerskaber inklusive sammenhængen mellem europæiske innovationspartnerskaber og fælleseuropæisk programlægning
- Præsentation af kommende meddelelse om partnerskaber af Kommissionen

1. Resumé

Der eksisterer på EU-niveau en række forskellige typer partnerskaber. De bliver opdelt i 'offentlig-offentlige partnerskaber' (Public-Public Partnerships) og 'offentlig-private partnerskaber' (Public-Private Partnerships). Disse forskellige typer partnerskaber rejser problematikken om, hvordan komplementaritet sikres mellem de forskellige partnerskaber, således at duplikation undgås. Denne diskussion har været særligt fremtrædende i forholdet mellem fælleseuropæisk programlægning og europæiske innovationspartnerskaber. For at adressere denne problematik vil Kommissionen senere i 2011 vedtage en meddelelse om partnerskaber.

De europæiske innovationspartnerskaber skal fokusere på store samfundsmæssige udfordringer, der samtidig indeholder et væsentligt markedspotentiale. I 2010 igangsattes et pilotinnovationspartnerskab om "Aktiv og Sund Aldring". Fælleseuropæisk programlægning sigter mod at koordinere EU's medlemslandes forskningsindsats. Rådet har tidligere understreget behovet for, at de to initiativer er komplementære, og at duplikation derved undgås.

Det forventes, at Kommissionen vil præsentere sin kommende meddelelse om partnerskaber, og at partnerskaber inklusive sammenhængen mellem fælleseuropæisk programlægning og europæiske innovationspartnerskaber vil blive drøftet politisk på konkurrenceevnerådsmødet 29-30. september 2011.

2. Baggrund

Der eksisterer på EU-niveau en række forskellige typer partnerskaber. De bliver opdelt i 'offentlig-offentlige partnerskaber' (Public-Public Partnerships) og 'offentlig-private partnerskaber' (Public-Private Partnerships). De offentlig-offentlige partnerskaber er samarbejder mellem forskellige offentlige institutioner, primært samarbejde mellem forskellige europæiske lande. Det drejer sig eksempelvis om ERA-NET, ERA-NET PLUS, artikel 185-initiativer og fælleseuropæisk programlægning. De offentlig-private partnerskaber er samarbejder mellem offentlige og private aktører mellem forskellige europæiske lande. Det drejer sig eksempelvis om fælles europæiske teknologiinitiativer, uformelle offentlig-private samarbejder, videns- og innovationsmiljøer under Det Europæiske Institut for Innovation og Teknologi, den europæiske strategiske energiteknologiplan og senest de europæiske innovationspartnerskaber.

Denne række af forskellige typer partnerskaber rejser problematikken om, hvordan komplementaritet sikres mellem de forskellige partnerskaber, således at duplikation undgås. Denne diskussion har været særligt fremtrædende i forholdet mellem fælleseuropæisk programlægning og de europæiske innovationspartnerskaber.

European Innovation Partnerships – Europæiske Innovationspartnerskaber

Europa-Kommissionen vedtog i oktober 2010 ét af de syv flagskibsinitiativer inden for Europa 2020-strategien: Innovation i EU. Det Europæiske Råd havde på sit møde den 4. februar 2011 en særskilt behandling af initiativet. Europæiske innovationspartnerskaber er et af initiativerne i Innovation Union. De europæiske innovationspartnerskaber skal fokusere på store samfundsmæssige udfordringer, der samtidig indeholder et væsentligt markedspotentiale. Endemålet er at øge Europas konkurrenceevne inden for disse udvalgte områder. Dette skal ske ved at koordinere aktiviteter fra grundforskning til anvendt forskning og innovation. Derudover vil der også være fokus på emner som standardisering og patenter. Rådet accepterede i december 2010 Kommissionens forslag om at igangsætte et pilotinnovationspartnerskab om ”Aktiv og Sund Aldring”. Rådet opfordrede endvidere Kommissionen til at fortsætte arbejdet med at udvikle innovationspartnerskaberne og understregede vigtigheden af, at innovationspartnerskaberne har enkle og gennemskuelige procedurer, der respekterer den frivillige karakter af koordineringen af medlemslandenes relevante aktiviteter inden for aktiv og sund aldring.

Forsknings- og
Innovationsstyrelsen

Joint Programming Initiatives – Fælles programlægningsinitiativer

Siden 2000 har det været en central målsætning for det europæiske forskningsrum (European Research Area – ERA) at sikre koordinering af nationale og regionale forskningsprogrammer og forskningsprioriteringer i spørgsmål af europæisk interesse.

Side 13/14

På konkurrenceevnerådsmødet den 1.-2. december 2008 blev det besluttet at nedsætte en high level-gruppe (Group de Programmation Conjointe - GPC). GPC fik til opgave at identificere store europæiske og globale samfundsmæssige udfordringer, som kunne gøres til genstand for fælles programlægning (Joint Programming – JP). Endvidere blev det besluttet, at der skulle oprettes et pilot-fællesprogramlægningsinitiativ vedrørende neurodegenerative sygdomme, specielt Alzheimers.

Den første bølge med tre fælles programlægningsinitiativer blev med vedtagelse af rådskonklusioner på konkurrenceevnerådsmødet den 12. oktober 2010 godkendt til implementering. De tre fælles programlægningsinitiativer var inden for temaerne: ‘Landbrug, fødevarer og klimaændringer’, ‘Kulturarv og global forandring: en ny udfordring for Europa’, og ‘Sund kost giver et sundt liv’

I foråret 2011 besluttede GPC at godkende en anden bølge med seks fælles programlægningsinitiativer som modne, herunder ”Flere år bedre liv”. Kommissionen bekendtgjorde i forlængelse heraf på GPC-mødet den 6. maj 2011, at der ville blive udarbejdet kommissionshenstillinger på alle seks anden bølge-initiativer. ”Flere år bedre liv” er det første initiativ i anden bølge, der indstilles til rådskonklusioner.

3. Formål og indhold

Relationen mellem de europæiske innovationspartnerskaber og de fælles programlægningsinitiativer har været genstand for drøftelser blandt andet på mødet i konkurrenceevnerådet (forskningsdelen) den 12. oktober 2010, hvor regeringen så positivt på iværksættelsen af de europæiske innovationspartnerskaber med henblik på at fremme innovationen inden for

specifikke områder. Regeringen påpegede dog også, at det er vigtigt, at udvælgelsen af temaer sker med respekt for andre processer, herunder processen for udvælgelsen af de fælles programlægningsinitiativer. Duplikation af de fælles tiltag til at imødekomme de store samfundsmæssige udfordringer skal undgås.

4. Europa-Parlamentets holdning

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Drøftelserne har ingen konsekvenser for dansk ret.

7. Konsekvenser

Drøftelserne har ingen statsfinansielle konsekvenser, administrative konsekvenser for det offentlige eller konsekvenser for EU's budget.

**Forsknings- og
Innovationsstyrelsen**

8. Høring

Sagen behandles i EU specialudvalget for forskning.

Side 14/14

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er en bred enighed blandt medlemslandene behovet for iværksættelse af specifikke initiativer til at imødekomme de store samfundsmæssige udfordringer som Europa står over for. Ligeledes er der bred enighed blandt medlemslandene om, at de forskellige partnerskaber skal være komplementære og at duplikation skal undgås.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter både udviklingen af de fælles programlægningsinitiativer og de europæiske innovationspartnerskaber som tilgange, der skal imødekomme de store samfundsmæssige udfordringer, som Europa står over for. Udfordringerne kræver en koordineret indsats på EU-plan, hvor de bedste forskere og industrien skal arbejde sammen om at finde gode løsninger. Det skal sikres, at de to processer er komplementære, og at duplikation derved undgås.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Punktet har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.